

**CIJFERS & TRENDS IN DE NEDERLANDSE FUSIE-
EN OVERNAMEMARKT VOOR MKB-BEDRIJVEN**

Brookz
Overname
Barometer
Q1 2015

Voorwoord

Dit is de eerste Overname Barometer, het kwartaalonderzoek van Brookz, platform voor bedrijfsovername. Hierin vindt u cijfers en trends over de Nederlandse MKB-overnamemarkt (bedrijven met 0,5 tot 25 miljoen euro omzet).

Doelstelling van dit onderzoek is het creëren van periodieke informatie die leidt tot meer transparantie en fungeert als benchmark voor een ieder die professioneel actief is in de markt voor fusies en overnames.

Aan de eerste editie van de Brookz Overname Barometer werkten 43 van de in totaal 122 aangeschreven overnameadvieskantoren mee, een respons van ruim 35%. Voor uitleg en nadere verantwoording van dit onderzoek verwijst ik u naar pagina 10.

Wij denken met deze Brookz Overname Barometer een bijdrage te leveren aan meer inzicht in de MKB-overnamemarkt, hetgeen naar onze overtuiging zal leiden tot meer en betere deals.

Drs. P.J.M. (Peter) Rikhof
Hoofdredacteur Brookz

Inhoud

I	Transacties	4
II	Orderportefeuille	5
III	Prijsontwikkeling	6
IV	Multiples per branche	7
V	Financiering	8
VI	Outlook	9
VII	Verantwoording	10
VIII	Over Brookz	11

I Transacties in Q1

DE TRANSACTIES PER BRANCHE ZIJN EEN AFSPIEGELING VAN HET NEDERLANDSE MKB

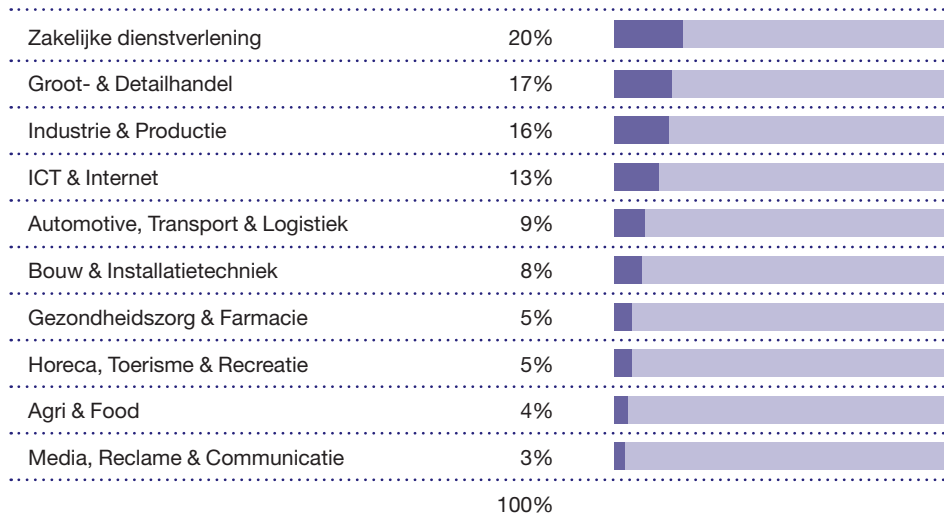
De overnameadviseurs die deelnamen aan dit kwartaalonderzoek hebben in Q1 het volgende aantal transacties afgerond:

Aankooptransacties: 128

Verkooptransacties: 136

Bij een deel van de verkochte bedrijven zal zowel aan de verkoopzijde als aan de aankoopzijde een respondent betrokken zijn. We kunnen dus niet eenvoudigweg de verkooptransacties en de aankooptransacties bij elkaar optellen om tot een totaal aantal transacties te komen. Op basis van deze Brookz Overname Barometer kunnen wij wel uitspraken doen over de branches waarin deze transacties hebben plaatsgevonden:

Figuur 1 Transacties in Q1 verdeeld over de branches

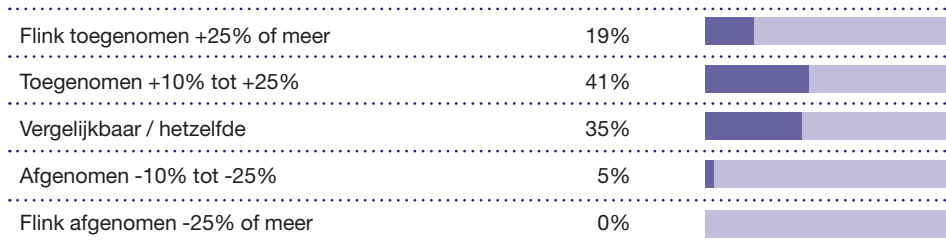
II Orderportefeuille

DE MARKT LIJKT HERSTELD, HET AANTAL OPDRACHTEN NEEMT (FLINK) TOE

De economie trekt aan: de huizen crisis lijkt definitief voorbij, het consumentenvertrouwen neemt toe en Q1 kende voor het eerst sinds tijden weer een reeks succesvolle beursgangen. Ook in de Nederlandse overnamemarkt gaat het in Q1 een stuk beter dan in het laatste kwartaal van 2014.

- 60% van de overnameadvieskantoren geeft aan dat het aantal opdrachten in Q1-2015 is toegenomen met méér dan 10%.
- Bij 19% van de overnameadvieskantoren is het aantal opdrachten in Q1-2015 zelfs toegenomen met 25% of meer.
- Slechts bij 5% van de overnameadvieskantoren is het aantal opdrachten in Q1-2015 afgenomen.

Figuur 2 Aantal opdrachten in Q1-2015 ten opzichte van Q4-2014

III Prijsontwikkeling

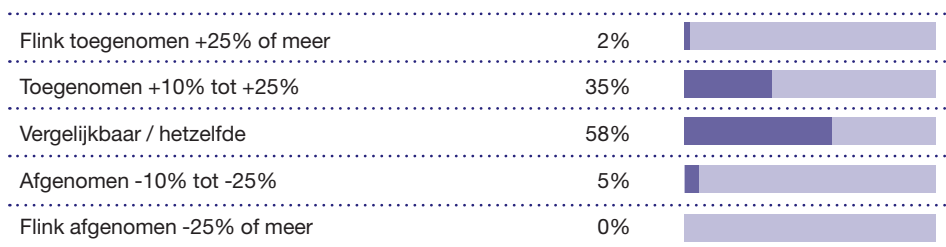
DE BETAALDE MULTIPLES WAREN DE AFGELOPEN 12 MAANDEN STABIEL TOT LICHT STIJGEND

Een multiple is de factor waarmee de operationele winst voor belastingen en afschrijvingen (EBITDA) wordt vermenigvuldigd om tot de waarde van een bedrijf te komen. Multiples dienen als goede cross-check op de verschillende methoden om de waarde van een bedrijf vast te stellen. Bovendien zijn multiples een eenduidig communicatiemiddel.

Het openbaar maken van transactiepreizen ligt gevoelig. Om toch een indicatie te hebben van de prijsontwikkeling vroegen wij de overnameadvieskantoren naar hun inzichten aangaande de gemiddelde multiples per branche en de mutatie van multiples in het afgelopen jaar.

- Een meerderheid van de overnameadvieskantoren (58%) geeft aan dat de betaalde gemiddelde multiples in Q1-2015 vergelijkbaar zijn met een jaar eerder (Q1-2014).
- Een derde van de overnameadvieskantoren (35%) geeft aan dat de gemiddeld betaalde multiples licht zijn gestegen in het afgelopen jaar.
- Slechts 5% van de overnameadvieskantoren geeft aan dat de betaalde multiples zijn gedaald in het afgelopen jaar.

Figuur 3 Mutaties gemiddeld betaalde multiples in Q1-2015 ten opzichte van Q1-2014

IV Multiples per branche

ER ZIJN DUIDELIJKE VERSCHILLEN TUSSEN DE MULTIPLES PER BRANCHE

De gemiddeld gehanteerde multiple over alle branches is 4,6. De gemiddeld gehanteerde multiple per branche varieert tussen de 3,7 en 5,7. Een ruime meerderheid van de advieskantoren (58%) geeft, zoals gezegd, aan dat de betaalde multiples in Q1-2015 vergelijkbaar zijn met een jaar eerder (Q1-2014).

Figuur 4 Gemiddelde multiple per branche

Branche	EBITDA multiple	
Gezondheidszorg & Farmacie	5,7	
ICT & Internet	5,5	
Agri & Food	5,3	
Industrie & Productie	4,8	
Media, Reclame & Communicatie	4,7	
Zakelijke dienstverlening	4,7	
Groot- & Detailhandel	4,3	
Horeca, Toerisme & Recreatie	3,9	
Bouw & Installatietechniek	3,7	
Automotive, Transport & Logistiek	3,7	

Pijlmoment eind Q1-2015

De te hanteren multiple is sterk afhankelijk van de branche.

De gemiddeld gehanteerde EBITDA
multiple voor het Nederlandse MKB is:

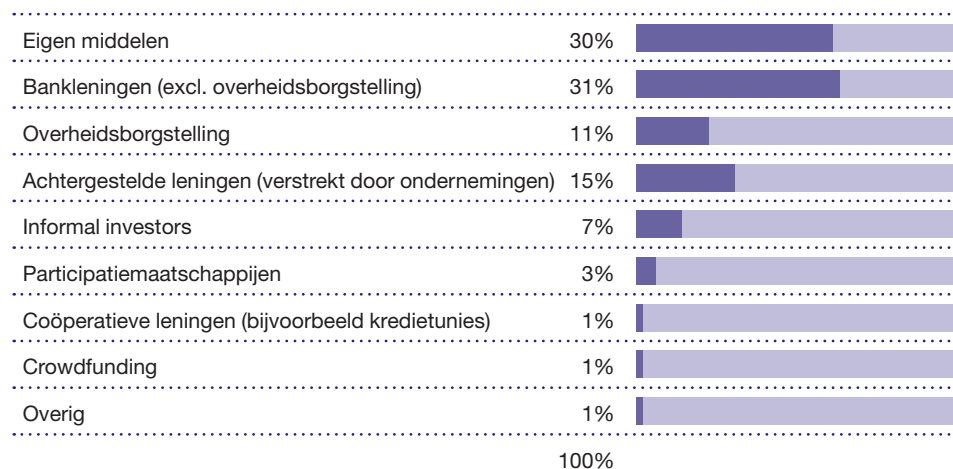
4,6

V Financiering

BANKEN ZIJN NOG STEEDS DE BELANGRIJKSTE FINANCIERINGSBRON

Ruim 70% van de overnamefinanciering komt tot stand door een combinatie van eigen middelen aangevuld met een banklening. Volgens overnameadvieskantoren wordt gemiddeld 30% van een transactiesom gefinancierd met eigen middelen en ongeveer 40% met bankleningen (incl. overheidsborgstelling). Achtergestelde leningen (vendor loans), informal investors en participatiemaatschappijen vervullen inmiddels een kwart van de verstrekte financiering.

Figuur 5 Gemiddelde verdeling financieringscomponenten

VI Outlook

DE VOORUITZICHTEN VOOR DE REST VAN 2015 ZIJN POSITIEF

De outlook van de MKB-overnamemarkt in Nederland is gebaseerd op veel factoren. We hebben de overnameadvieskantoren gevraagd hun verwachtingen weer te geven aan de hand van een rapportcijfer. Daarin wordt o.a. meegewogen: Het aantal ondernemers dat hun bedrijf wil verkopen, het gemak van verkrijgen van financiering en de macro economische ontwikkelingen. Ook Q-1 hebben ze beoordeeld met een rapportcijfer.

Rapportcijfer Q1-2015

Het gemiddeld gegeven rapportcijfer voor Q1-2015 is een **6,4**

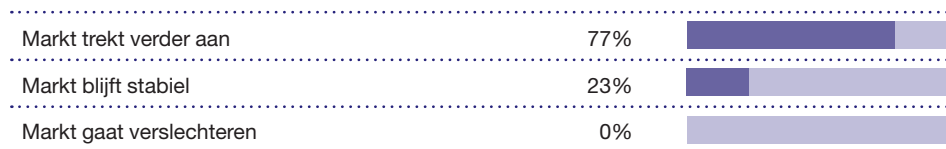
Rapportcijfer Q2, Q3 2015

Het gemiddelde rapportcijfer voor Q2 en Q3-2015 is een **7,3**

Het sentiment is duidelijk positief. Men is op dit moment niet ontevreden over de overnamemarkt, maar men verwacht duidelijk verbetering in het komende half jaar.

- Ruim driekwart van de overnameadvieskantoren (77%) verwacht dat de overnamemarkt in Q2 en Q3 verder aan zal trekken.
- Minder dan een kwart verwacht dat de situatie op de overnamemarkt praktisch onveranderd zal blijven.
- Geen enkel overnameadvieskantoor verwacht dat de overnamemarkt in Q2 en Q3 zal verslechteren.

Figuur 6 **Verwachtingen overnamemarkt komende zes maanden**

VII Verantwoording

Ruim 75% van alle overnametransacties in Nederland vindt plaats in de MKB-markt (CBS microdata, 2014). De Brookz Overname Barometer wordt gehouden onder alle 122 bij Brookz aangesloten fusie & overname advieskantoren (460 overnameadviseurs). Uitgedrukt in het aantal begeleide transacties vertegenwoordigen deze kantoren ruim 75% van de Nederlandse MKB-overnamemarkt. De Nederlandse MKB-markt is hierbij gedefinieerd als bedrijven met een omzet tussen de €0,5mln tot €25mln.

Aan deze eerste editie van de Brookz Overname Barometer werkten 43 van de in totaal 122 overnameadvieskantoren mee, een respons van ruim 35%. Zowel het absolute aantal responses (N) als het procentuele aantal responses ondersteunen de representativiteit van dit onderzoek. We hebben bij dit onderzoek vooraf geen hypothesen gesteld om vervolgens op statistische significantie te toetsen, maar de (N) voldoet ruimschoots om uitspraken te kunnen doen met 95% zekerheid (Field, 2011, p. 56-58). Wij gaan er van uit dat het aantal respondenten het volgende kwartaal nog verder zal toenemen, wat de kwaliteit van de conclusies verder ten goede zal komen.

Kortom, ondanks de nodige slagen om de arm zijn wij ervan overtuigd dat de gepresenteerde resultaten een goede indicatie geven van de belangrijkste trends en ontwikkelingen in de Nederlandse MKB-overnamemarkt.

De onderzoeksopzet is op aanvraag beschikbaar. Gehanteerde bronnen:

- 43 vragenlijsten ingevuld door senior management van deelnemende advieskantoren
- Brookz transactiedatabase 2005 – 2014, (2015)
- CBS microdata uit het Algemeen Bedrijvenregister (ABR, 2014)
- Field, A. (2011) *Discovering Statistics SPSS*. Third edition, SAGE publications, London. 1 - 822

Mocht u nog vragen hebben over dit onderzoek dan kunt u daarover contact opnemen met Floyd Plettenberg, eindverantwoordelijke voor dit onderzoek.

Floyd Plettenberg MSc. RC

Projectleider Brookz Research

T 020 303 8730

E floyd@brookz.nl

VIII Over Brookz

Brookz is met 10.000 ondernemers, investeerders en adviseurs het grootste en meest gebruikte overnameplatform van Nederland. Wij brengen sinds 2007 kopers, verkopers en adviseurs direct met elkaar in contact. Brookz richt zich met name op bedrijven met een jaaromzet tussen de 1 - 30 miljoen euro en 5 - 200 medewerkers.

In de afgelopen 8 jaar zijn er ruim 1100 bedrijven via Brookz verkocht. Daarnaast heeft Brookz een eigen magazine en organiseert Brookz jaarlijks 3 grote events (samen meer dan 800 deelnemers): de Nationale Overname Dag (16 april en 5 november) en het Jaarcongres Overname Adviseurs (3 december).